

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ
М.Х. ДУЛАТИ АТЫНДАҒЫ ТАРАЗ УНИВЕРСИТЕТІ**

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

**оқытушылар мен мұғалімдердің біліктілігін арттыру курсы
«Қазақ тілі және қазақ әдебиеті пәні мұғалімдерінің кәсіби
құзыреттілігін дамыту»**

**(Орта білім беру мекемелерінің қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімдерін оқытуға
арналған)
(80 сағат)**

Бағдарлама авторы:

**Макулова Л.Т. – ф.ғ.к., М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті,
Қазақ тілі мен әдебиеті кафедрасының доценті**

Бағдарлама мыналарды ескере отырып әзірленген:

Бағдарламаның тақырыптық-күнтізбелік жоспарын әзірлеу барысында келесі нормативтік-құқықтық құжаттар басшылыққа алынды.

Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңын, Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын, «Педагог мәртебесі туралы», «Қазақстан Республикасындағы Баланың құқықтары туралы», «Қазақстан Республикасында мүгедектігі бар адамдарды әлеуметтік қорғау туралы» Заңдарды. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» (бұдан әрі – МЖМБС) (ҚР Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы, ҚР Оқу-ағарту министрінің 23.09.2022 ж. № 406 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200029031>);

ҚР Оқу-ағарту министрлігінің «Орта білім беру ұйымдарындағы психологиялық қызметтің жұмыс жасау қағидалары» туралы №377 бұйрығы (25.08.2022), ҚР Білім және ғылыми министрлігінің «Оқушылардың ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидалары» №4 бұйрығы (12.01.2022) <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200026618> және «Білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық қолдап отыру қағидаларын бекіту туралы» №6 бұйрығы (12.01.2022) <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200026513>.

Қазақстан Республикасы Білім Министрінің 2022 жылғы 19 тамыздағы № 581 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарының талаптары.

1. Жалпы ережелер

Қазіргі білім беру жүйесінде қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімдерінің кәсіби құзыреттілігін дамыту – маңызды және өзекті міндеттердің бірі. Бұл 80 сағаттық бағдарлама қазақ тілінің оқытылу сапасын арттыруға, мұғалімдердің педагогикалық шеберлігін жетілдіруге және оқушылардың тілдік-әдеби құзыреттілігін дамытуға бағытталған.

1. Мемлекеттік тілдің рөлін күшейту. Қазақ тілі – Қазақстан Республикасының мемлекеттік тілі. Білім беру жүйесінде оның мәртебесін көтеру, оқытудың тиімді әдістерін енгізу және мұғалімдердің кәсіби біліктілігін жетілдіру – мемлекеттік деңгейде қолдау тапқан басым бағыттардың бірі. Бағдарлама мұғалімдерге заманауи лингвистикалық және әдістемелік білім беріп, қазақ тілінің функционалдық аясын кеңейтуге мүмкіндік жасайды.

2. Мұғалімдердің кәсіби құзыреттілігін дамыту. Бүгінгі таңда білім беру мазмұны жаңарып, оқыту әдістері өзгеруде. Жаңартылған білім беру бағдарламасына сәйкес мұғалімдерден шығармашылық ойлау, оқытудың заманауи тәсілдерін меңгеру, критериялы бағалау жүйесін жетік білу талап етіледі. Бұл бағдарлама мұғалімдердің:

- жаңартылған білім беру мазмұнына сәйкес оқыту әдістемелерін меңгеруіне;
- тілдік және әдеби білімді тереңдетуіне;
- цифрлық технологияларды тиімді қолдану дағдыларын игеруіне;
- оқушылардың функционалдық сауаттылығын арттыру жолдарын үйренуіне көмектеседі.

3. Оқытудың инновациялық әдістері мен технологияларын енгізу. Қазіргі заманғы білім беру үдерісінде мұғалімдерден интерактивті әдістерді қолдану, оқушылардың шығармашылық қабілетін дамыту және пәнге деген қызығушылығын арттыру талап етіледі. Бағдарлама аясында:

- оқытудың инновациялық әдістері (интерактивті оқыту, саралап оқыту, жобалау технологиясы, STEAM әдістемесі);
- цифрлық білім беру ресурстары мен платформаларын пайдалану;
- оқушылардың зерттеу дағдыларын қалыптастыру жолдары қарастырылады.

4. Пәндік-тілдік оқытуды дамыту. Білім беру саласындағы жаңа бағыттардың бірі – пәндік-тілдік оқытуды (CLIL) дамыту. Бағдарлама қазақ тілі мен әдебиетін басқа пәндермен ықпалдастыра оқытуға мүмкіндік беретін әдістемелерді қамтиды. Бұл оқушылардың тілдік құзыреттілігін ғана емес, логикалық және сыни ойлау дағдыларын жетілдіруге ықпал етеді.

5. Бағалау жүйесінің жаңаруы. Қазіргі білім беру жүйесінде бағалаудың жаңа түрлері – қалыптастырушы және жиынтық бағалау кеңінен қолданылуда. Бағдарлама мұғалімдерге критериялы бағалау жүйесін толық меңгеруге, оқушылардың оқу жетістіктерін әділ бағалауға және кері байланыс беру дағдыларын жетілдіруге көмектеседі.

6. Оқушылардың шығармашылық қабілетін дамыту. Қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарының басты мақсаты – оқушылардың шығармашылық қабілетін, әдеби талдау жасау машықтарын және мәтінмен жұмыс істеу дағдыларын дамыту. Бұл бағдарлама мұғалімдерге:

- оқушылардың сөйлеу мәдениетін жетілдіру;
- эссе жазу дағдыларын қалыптастыру;
- әдеби шығармаларды талдау әдістерін меңгерту бойынша тиімді әдіс-тәсілдер ұсынады.

7. Білім сапасын арттыруға бағытталған. Оқу-тәрбие үдерісінің тиімділігін арттыру үшін мұғалімдер өз кәсіби құзыреттіліктерін үнемі жетілдіріп отыруы қажет. Бұл бағдарлама білім беру сапасын жақсартуға ықпал етіп, мұғалімдердің өз пәнін терең меңгеруіне, педагогикалық шеберлігін арттыруына жағдай жасайды.

2. Глоссарий

1. Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар (АКТ) – оқу процесінде цифрлық құралдар мен бағдарламаларды қолдану әдістері.

2. Блум таксономиясы – білім алушылардың ойлау деңгейлерін дамытуға бағытталған жүйе (білу, түсіну, қолдану, талдау, жинақтау, бағалау).

3. Дифференциация (дербестендірілген оқыту) – оқушылардың жеке қабілеттері мен қажеттіліктеріне сәйкес білім беру әдісі.

4. Жаңартылған білім мазмұны – Қазақстанда білім беру жүйесін жаңарту аясында енгізілген, құзыреттілікке бағытталған оқу бағдарламасы.

5. Интерактивті оқыту әдістері – оқушылардың белсенділігін арттыратын оқыту тәсілдері (диалог, топтық жұмыс, рөлдік ойындар, кейс-стади, т.б.).

6. Коучинг – мұғалімдердің кәсіби дамуын қолдауға бағытталған оқыту мен тәлімгерлік әдісі.

7. Критериалды бағалау – нақты анықталған өлшемдер бойынша оқушылардың білімін бағалау жүйесі (қалыптастырушы және жиынтық бағалау).

8. Құзыреттілік – адамның білім, дағды және тәжірибе арқылы шешім қабылдау және қолдану қабілеті.

9. Метатанымдық дағдылар – оқушылардың өз ойлау процестерін қадағалау, реттеу және бағалау қабілеті.

10. Модульдік оқыту технологиясы – оқу материалдарын блоктарға бөліп, жүйелі түрде меңгертуге бағытталған әдістеме.

11. Педагогикалық инновациялар – білім беру жүйесіндегі жаңашыл әдістер мен тәсілдер.

12. Педагогикалық рефлексия – мұғалімнің өз іс-әрекетін талдап, кәсіби дамуын жетілдіру үдерісі.

13. Портфолио – мұғалімнің кәсіби жетістіктерін көрсететін құжаттар жинағы.

14. Проекттік оқыту (жобалау әдісі) – оқушылардың белгілі бір мәселені зерттеу, шешу және қорытынды жасау арқылы білім алу әдісі.

15. Сабақтың құрылымы – оқу процесін ұйымдастырудың негізгі кезеңдері (қызықтыру, түсіндіру, бекіту, бағалау, қорытынды).

16.Сыни ойлау – ақпаратты талдау, бағалау және логикалық шешім қабылдау дағдысы.

17. Тілдік дағдылар – тыңдалым, оқылым, айтылым, жазылым сияқты негізгі тілдік әрекеттер.

18. Формативті бағалау (қалыптастырушы бағалау) – оқу процесінде оқушының жетістіктерін қолдау мақсатында жүргізілетін бағалау түрі.

19. Шығармашылық жазу – оқушылардың өзіндік ойлауын, қиялын және тілдік дағдыларын дамытуға бағытталған жазбаша жұмыстар.

20. Электронды оқыту (e-learning) – білім беру үдерісінде интернет, мультимедиа және цифрлық технологияларды пайдалану.

3. Бағдарламаның тақырыбы

№	Модуль тақырыптары	Сағат саны	Мазмұны (сипаттамасы)	Модульдің күтілетін нәтижелері
1	Қазақ тілі мен әдебиеті пәнін оқытудың ғылыми-әдістемелік негіздері	20	Бұл модуль қазақ тілі мен әдебиетін оқытудағы негізгі ғылыми және әдістемелік ұстанымдарды, оқыту тәсілдері мен заманауи білім беру технологияларын меңгеруге бағытталған. Мұғалімдерге пәнді оқытудың теориялық негіздері мен практикалық дағдыларын тереңдетуге көмектеседі.	- Мұғалімдер қазақ тілі мен әдебиетін оқытудың ғылыми-әдістемелік негіздерін меңгереді; - Пәндік-тілдік кіріктірілген оқытуды қолдану дағдыларын дамытады; - Пәнаралық байланысты тиімді пайдалануды үйренеді; - Әдеби шығармаларды оқытуда заманауи әдістерді қолдану жолдарын меңгереді; - Оқушылардың тілдік және әдеби дағдыларын дамытуға бағытталған әдіс-тәсілдерді игереді.
2	Жаңартылған білім мазмұны және тиімді оқыту технологиялары	20	Бұл модуль қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімдерінің жаңартылған білім мазмұнын терең	- Мұғалімдер жаңартылған білім беру мазмұнының ерекшеліктерін меңгереді;

			түсінуіне, оны оқытудағы тиімді әдіс-тәсілдерді меңгеруіне бағытталған. Жаңа оқу бағдарламасының ерекшеліктері, құндылықтарға негізделген білім беру, бағалау жүйесі, функционалдық сауаттылық пен оқытудың белсенді әдістері қарастырылады.	- Құндылықтарға негізделген оқытудың әдіс-тәсілдерін сабақта тиімді қолданады; - Белсенді оқыту әдістерін қолданып, оқушылардың оқу процесіне белсенді қатысуын қамтамасыз етеді; - Критериалды бағалау жүйесін толық түсініп, оқушылардың білімін әділ бағалауды жүзеге асырады; - Функционалдық сауаттылықты дамытуға бағытталған әдістерді меңгереді; - Оқушылардың шығармашылық қабілетін дамыту әдістерін іс-тәжірибеде қолданады.
3	Цифрлық технологиялар және интерактивті оқыту әдістері	20	Бұл модуль қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімдерінің цифрлық технологияларды меңгеруіне, оларды оқу үдерісіне тиімді енгізуіне және интерактивті оқыту әдістерін қолдануына бағытталған. Білім беру саласындағы цифрлық трансформацияның маңыздылығы артып келе жатқандықтан, мұғалімдер жаңа технологияларды пайдалану арқылы сабақтың сапасын жақсартып алады.	- Мұғалімдер цифрлық білім беру ресурстарын сабақта тиімді қолдануды меңгереді; - Оқу үдерісін жандандыру үшін интерактивті платформалар мен бағдарламаларды пайдаланады; - Онлайн және қашықтықтан оқыту әдістерін тиімді қолданады; - Медиа және цифрлық сауаттылықты дамыту жолдарын түсінеді; - Ойын технологиялары мен геймификация әдістерін қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында

				қолданады; - Сабақтарды қызықты ету үшін подкаст, видео және аудиоматериалдарды пайдаланады.
4	Оқушылардың зерттеу дағдыларын дамыту және шығармашылық жұмыстар	20	Бұл модуль оқушылардың зерттеу дағдыларын қалыптастыруға, сыни ойлауын дамытуға және шығармашылық қабілеттерін арттыруға бағытталған. Зерттеу жұмыстары оқушыларға ақпаратпен жұмыс істеуді, деректерді талдауды және қорытынды жасауды үйретеді. Сонымен қатар, шығармашылық тапсырмалар олардың қиялын дамытып, өз ойын еркін жеткізуге көмектеседі.	- Оқушылар зерттеу жобаларын жасау және оларды қорғау дағдыларын меңгереді; - Қазақ тілі мен әдебиеті пәндерінде зерттеу әдістерін қолдана алады; - Көркем шығармаларды терең талдау және интерпретациялау дағдылары дамиды; - Шығармашылық жазу әдістерін меңгеріп, мәтінмен жұмыс істей алады; - Әдеби мәтіндер арқылы сыни ойлау қабілеті жетіледі; - Мұғалімдер өз кәсіби дамуын үздіксіз жетілдіру дағдыларын игереді.
5	Қорытынды жұмыс		-Алынған білім мен дағдыларды қолдануды қамтитын қорытынды жұмысты әзірлеу: заманауи әдістер мен технологияларды қолдана отырып сабақ құру, жобалық жұмыс немесе курстың тақырыптарының бірі бойынша бағдарлама әзірлеу.	

4. Бағдарламаның мақсат, міндеттер және күтілетін нәтижелері

Бағдарламаның мақсаты: Қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімдерінің кәсіби құзыреттілігін жетілдіру, жаңартылған білім беру мазмұнына сәйкес заманауи оқыту әдістерін меңгерту, цифрлық технологияларды тиімді пайдалану дағдыларын дамыту, оқушылардың зерттеу дағдылары мен шығармашылық әлеуетін қалыптастыру.

Бағдарламаның міндеттері:

1. Ғылыми-әдістемелік құзыреттілікті дамыту:

- Қазақ тілі мен әдебиетін оқытудың заманауи әдістемелерін меңгерту.,
- Пәндік білімді тереңдету және оны оқыту процесінде тиімді пайдалану.

2. Жаңартылған білім мазмұнына сәйкес оқыту дағдыларын жетілдіру:

- Білім берудегі жаңа технологиялар мен тиімді оқыту әдістерін пайдалану.;
- Оқу мақсаттарына жетуде сараланған оқыту және бағалау әдістерін қолдану.

3. Цифрлық технологияларды оқыту үдерісіне енгізу:

- Интерактивті оқыту әдістері мен цифрлық құралдарды тиімді қолдану.;
- Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды (АКТ) пайдалану арқылы оқыту сапасын арттыру.

4. Оқушылардың зерттеу және шығармашылық қабілеттерін дамыту:

- Зерттеу жұмыстарының әдіс-тәсілдерін үйрету және оларды оқу үдерісіне енгізу;
- Сыни және шығармашылық ойлау дағдыларын қалыптастыру.

5. Мұғалімдердің кәсіби дамуын қолдау:

- Педагогтердің үздіксіз кәсіби білім алуын ұйымдастыру.
- Заманауи педагогикалық трендтерді меңгеруге жағдай жасау.

Бағдарламаның күтілетін нәтижелері:

Мұғалімдердің кәсіби құзыреттілігі артады:

- Қазақ тілі мен әдебиетін оқытуда ғылыми-әдістемелік білімін жетілдіреді;
- Жаңартылған білім беру мазмұнын тиімді қолдана алады.

Оқытудың заманауи әдістерін меңгереді:

- Сараланған оқыту әдістерін пайдаланады.
- Интерактивті және жобалық оқыту технологияларын қолданады.

Цифрлық технологияларды тиімді қолданады:

- Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды білім беру үдерісіне енгізеді;
- Оқушылардың білімін цифрлық ресурстар арқылы бағалауды үйренеді.

Оқушылардың зерттеу және шығармашылық дағдыларын дамытуға ықпал етеді:

- Ғылыми-зерттеу жұмыстарын ұйымдастырады;
- Оқушыларды шығармашылық жазуға ынталандырады.

Үздіксіз кәсіби даму дағдыларын қалыптастырады:

- Кәсіби қауымдастықтарға қатысып, өз тәжірибесін жетілдіреді.
- Өзін-өзі дамыту жолдарын игереді.

Курстың практикалық маңыздылығы:

Бұл бағдарлама қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімдерінің кәсіби құзыреттілігін арттыруға бағытталған және білім беру үдерісіне тікелей ықпал ететін маңызды тәжірибелік дағдыларды қалыптастырады. Сондай-ақ мұғалімдердің қазақ тілі мен әдебиеті пәнін оқытуда жаңа технологиялар мен заманауи әдістерді қолдануына мүмкіндік беріп, олардың кәсіби деңгейін

арттырады. Сонымен қатар, оқыту сапасын жақсартып, оқушылардың білім алуын қызықты әрі нәтижелі етуді қамтамасыз етеді.

Бұл бағдарлама мұғалімдердің кәсіби өсуіне және қазақ тілі мен әдебиеті пәнін оқыту сапасын арттыруға бағытталған.

5. Бағдарлама құрылымы мен тақырыптары

№	Курстың модульдары мен тақырыптары	Барлық сағат	
		лекции	практ.
Модуль 1. Қазақ тілі мен әдебиеті пәнін оқытудың ғылыми-әдістемелік негіздері (20 сағат)			
1.1	Қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімінің кәсіби құзыреттілігі: негізгі талаптар мен бағыттар 1. Қазіргі білім беру жүйесінде мұғалім құзыреттілігіне қойылатын талаптар 2. Кәсіби құзыреттілік: педагогикалық, тілдік, әдістемелік, психологиялық және цифрлық құзыреттіліктер 3. Мұғалімнің өзін-өзі дамыту және кәсіби өсу жолдары	1	1
1.2	Қазақ тілінің лингвистикалық негіздері және олардың оқытудағы маңызы 1. Қазақ тіл білімінің негізгі бағыттары: фонетика, лексика, морфология, синтаксис 2. Қазіргі қазақ тілінің даму үрдістері және олардың оқытуда қолданылуы 4. Лингвистикалық теорияны қазақ тілін оқытуда тиімді пайдалану жолдары	1	2
1.3	Қазақ әдебиетін оқытудың ғылыми-теориялық негіздері 1. Қазақ әдебиеті ғылымының негізгі бағыттары 2. Әдебиет теориясы: көркем шығарманың құрылымы, жанрлары, стилистикалық ерекшеліктері 3. Қазақ әдебиетін оқытудың ұлттық-мәдени негіздері	2	1
1.4	Пәндік-тілдік кіріктірілген оқыту (CLIL) әдістемесі және оны қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында қолдану 1. CLIL әдістемесінің негізгі қағидаттары 2. Қазақ тілі мен әдебиетін басқа пәндермен кіріктіріп оқытудың тиімді жолдары 3. Оқушылардың тілдік дағдыларын дамытатын пәндік-тілдік оқыту әдістері	2	1
1.5	Қазақ тілі мен әдебиетін оқытуда пәнаралық	1	2

	байланыстың маңызы 1. Қазақ тілі мен әдебиетін тарих, география, мәдениет, өнер пәндерімен байланыстыру 2. Интеграцияланған сабақтардың үлгісі және оны құру жолдары 3. Көпмәдениеттілік пен тілдік ортадағы пәнаралық оқытудың рөлі		
1.6	Қазақ тілі сабақтарында тіл мәдениеті мен стилистиканы дамыту жолдары (3 сағат) 1. Оқушылардың сөйлеу мәдениетін қалыптастыру әдістері 2. Стилдік нормалар және тілдік қолданыстың ерекшеліктері 3. Мәтінмен жұмыс істеу дағдыларын дамыту	2	1
1.7	Қазақ әдебиеті пәнінде көркем шығарманы оқытудың заманауи әдістері 1. Әдеби талдау әдістері: сюжет, композиция, кейіпкер бейнесін талдау 2. Интерпретация және мәтінді түсіндіру тәсілдері 3. Әдебиетті оқытуда көркем шығарманы өмірмен байланыстыру	1	2
Модуль 2. Жаңартылған білім мазмұны және тиімді оқыту технологиялары (20 сағат)			
2.1	Жаңартылған білім беру бағдарламасының ерекшеліктері және мұғалім құзыреттілігі 1. Жаңартылған білім мазмұнының негізгі ерекшеліктері 2. Құндылықтарға негізделген білім беру жүйесі 3. Мұғалімнің рөлі мен кәсіби құзыреттілігі	1	1
2.2	Қазақ тілі мен әдебиетін оқытуда құндылықтарға негізделген білім беру 1. Білім беру үдерісінде ұлттық және жалпыадамзаттық құндылықтарды дамыту 2. Құндылықтар арқылы оқушылардың тұлғалық дамуын қалыптастыру 3. Оқу мақсаттарын құндылықтармен байланыстыру тәсілдері	1	2
2.3	Белсенді оқыту әдістері: проблемалық оқыту, зерттеу әдісі, коллаборативті оқыту 1. Проблемалық оқытудың теориялық негіздері және практикада қолдану 2. Оқушылардың зерттеу дағдыларын қалыптастыру 3. Топтық жұмыс пен ынтымақтастыққа негізделген оқыту әдістері	1	2
2.4	Қазақ тілі мен әдебиетін оқытуда критериалды	2	1

	бағалау жүйесі 1.Критериалды бағалаудың негізгі қағидаттары 2.Білім алушылардың оқу жетістіктерін әділ бағалау жолдары 3.Бағалау критерийлерін құрастыру және қолдану		
2.5	Қалыптастырушы бағалау және кері байланыс беру әдістері 1.Қалыптастырушы бағалау түрлері мен әдістері 2.Кері байланыс беру әдістері және оның оқушы жетістігіне ықпалы 3.Оқушыны бағалау мен ынталандырудың тиімді жолдары	1	2
2.6	Қазақ тілі сабақтарында функционалдық сауаттылықты дамыту жолдары 1.Функционалдық сауаттылықтың маңызы мен негізгі бағыттары 2.Оқушылардың оқу, жазу, тыңдау және сөйлеу дағдыларын жетілдіру 3.Тілдік дағдыларды өмірмен байланыстырып дамыту	1	2
2.7	Оқушылардың шығармашылық қабілетін дамыту әдістері: эссе, дебат, зерттеу жұмыстары 1.Оқушылардың сыни ойлауын және шығармашылық қабілетін дамыту 2.Эссе жазу, әдеби талдау жүргізу әдістемесі 3.Дебат технологиясы арқылы оқушылардың тілдік дағдыларын жетілдіру	2	1
Модуль 3. Цифрлық технологиялар және интерактивті оқыту әдістері (20 сағат)			
3.1	Цифрлық білім беру ресурстарын қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында тиімді қолдану (3 сағат) 1.Білім беру платформалары (BilimLand, Online Mekter, Kahoot, Quizizz, LearningApps) 2.Электронды оқулықтар мен цифрлық кітапханалар 3.Мұғалімдерге арналған цифрлық құралдар (Padlet, Google Docs, Canva)	1	2
3.2	Қазақ тілі мен әдебиетін оқытуда АКТ құралдарын пайдалану: интерактивті платформалар мен бағдарламалар 1.Интерактивті тақтаны тиімді пайдалану 2.Мәтіндік, графикалық және аудиовизуалды ресурстарды сабақта қолдану 3.Онлайн тесттер, тапсырмалар мен викториналар жасау	1	2
3.3	Қазақ тілі мен әдебиеті пәні бойынша онлайн	1	2

	оқыту әдістері 1.Онлайн және қашықтықтан оқыту ерекшеліктері 2.Zoom, Microsoft Teams, Google Meet арқылы сабақ өткізу 3.Вебинарлар мен онлайн оқыту құралдарын ұйымдастыру		
3.4	Медиа және цифрлық сауаттылықты дамыту жолдары 1.Оқушылардың медиа сауаттылығын қалыптастыру әдістері 2.Ақпараттың шынайылығын тексеру және дұрыс ақпаратпен жұмыс істеу 3.Әлеуметтік желілердегі білім беру мүмкіндіктері	1	2
3.5	Ойын технологиялары және геймификация әдістері 1.Сабақта ойын элементтерін қолдану (Kahoot, Quizlet, Wordwall) 2.Геймификация стратегияларын қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарына енгізу 3.Танымдық белсенділікті арттыру үшін ойын әдістерін пайдалану		3
3.6	Мобильді қосымшалар және жасанды интеллект мүмкіндіктерін қолдану 1.Қазақ тілі мен әдебиеті пәніне арналған мобильді қосымшалар (Balapan, iKitap, Қазақ әдебиеті) 2.Жасанды интеллект технологияларын білім беру саласында пайдалану 3.ChatGPT, Google Lens, Grammarly сияқты құралдарды сабақта қолдану	1	1
3.7	Сабақтарда подкаст, видео және аудиоматериалдарды қолдану әдістері 1.Білім беру подкасттарын пайдалану 2.Оқушылардың тыңдау дағдыларын дамытуға арналған аудиоматериалдар 3.Сабақта бейнематериалдарды тиімді қолдану		3
Модуль 4. Оқушылардың зерттеу дағдыларын дамыту және шығармашылық жұмыстар (20 сағат)			
4.1	Зерттеу жобалары арқылы қазақ тілін оқыту 1.Зерттеу жобасының құрылымы және оны ұйымдастыру 2.Қазақ тілінің фонетикалық, морфологиялық, синтаксистік ерекшеліктерін зерттеу 3.Тілдік нормаларды зерттеу және олардың қолданысын талдау 4.Қазақ тілінің тарихи даму кезеңдерін зерттеу	1	2

	әдістері 5.Лингвистикалық талдау жасау және зерттеу жұмыстарының нәтижелерін қолдану		
4.2	Қазақ әдебиетін оқытуда зерттеу және талдау әдістерін қолдану 1.Әдеби шығарманы зерттеу әдістері: композициялық, тақырыптық, стильдік талдау 2.Жазушының көркемдік әлемін зерттеу және оны оқыту үдерісіне енгізу 3.Көркем мәтіндегі астарлы мағыналарды талдау 4.Әдеби шығарманы тарихи, мәдени контексте қарастыру 5.Әдеби талдау жұмыстарына оқушыларды ынталандыру		3
4.3	Оқушыларды ғылыми-зерттеу жұмыстарына баулу әдістері 1. Ғылыми зерттеу жұмыстарының кезеңдері: тақырып таңдау, мақсат қою, ақпарат жинау 2. Ғылыми-зерттеу әдістері: салыстырмалы талдау, сауалнама, статистикалық зерттеу 3. Жоба жұмыстарын орындауда уақытты тиімді пайдалану 4. Оқушылардың ғылыми-зерттеу жұмыстарын рәсімдеу және ұсыну 5. Ғылыми-зерттеу жұмыстарының нәтижелерін көпшілік алдында қорғау дағдылары		3
4.4	Көркем шығармаларды талдау және интерпретациялау дағдыларын дамыту 1.Көркем шығарманы құрылымдық талдау тәсілдері 2.Кейіпкерлер жүйесін, оқиғалар желісін, автор бейнесін зерттеу 3.Әдеби шығармадағы идеялық, көркемдік ерекшеліктерді интерпретациялау 4.Автор стилі мен шығармашылық әдісін анықтау 5.Әдеби мәтіндерді түрлі әдіс-тәсілдер арқылы талдау (ассоциациялық талдау, психологиялық талдау, мәдениетаралық талдау)	1	2
4.5	Шығармашылық жазу және мәтінмен жұмыс істеу технологиялары 1.Шығармашылық жазудың негізгі түрлері: эссе, әңгіме, сценарий, поэтикалық мәтіндер 2.Мәтінмен жұмыс істеудің тиімді әдістері 3.Көркем ойды дамытуға арналған жаттығулар 4.Авторлық стильді қалыптастыруға бағытталған әдістер	1	2

	5.Шығармашылық жазба жұмыстарын бағалау критерийлері		
4.6	Әдеби мәтіндер арқылы оқушылардың сыни ойлау дағдыларын дамыту (3 сағат) 1.Сыни ойлау дегеніміз не? Оның қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарындағы рөлі 2.Әдеби шығармаларды сыни тұрғыдан талдауға арналған әдістер 3.Дебат, пікірталас, аргументативті эссе жазу арқылы сыни ойлау қабілетін дамыту 4.Оқушылардың жеке көзқарасын дәлелдеуге үйрету 5.Әдеби мәтіндерді түрлі көзқарастар тұрғысынан бағалау	2	1
4.7	Қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімдерінің кәсіби дамуы: үздіксіз білім алу және өзін-өзі жетілдіру 1.Мұғалімнің кәсіби құзыреттілігін арттырудың маңызы 2.Заманауи педагогикалық трендтер мен жаңа оқыту әдістерін меңгеру 3.Ғылыми-педагогикалық зерттеулермен жұмыс істеу және оларды тәжірибеде қолдану 4.Онлайн курстар, вебинарлар, конференциялар арқылы өзін-өзі жетілдіру 5.Мұғалімдердің кәсіби қауымдастықтарға қатысуы және тәжірибе алмасуы	1	1
	БАРЛЫҒЫ	80	

6. Оқу процесін ұйымдастыру

Бұл бағдарлама 80 академиялық сағатқа негізделген және қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімдерінің кәсіби құзыреттілігін дамытуға бағытталған. Оқу процесі теориялық және практикалық сабақтардың үйлесімділігін қамтамасыз етіп, қатысушылардың алған білімдерін тәжірибеде қолдануға мүмкіндік береді.

1. Оқу форматы мен ұйымдастыру жүйесі

Оқу процесі бірнеше форматта ұйымдастырылады:

1.Дәрістер (теориялық білім беру) – 40%

2.Практикалық сабақтар (тәжірибелік жұмыстар) – 40%

3.Өзіндік жұмыс және рефлексия– 20%

Оқытукүндізгі, аралас (онлайн+офлайн) немесе толық онлайн форматта өткізілуі мүмкін.

2. Оқу процесінің құрылымы

I. Қазақ тілі мен әдебиетін оқытудың ғылыми-әдістемелік негіздері (20 сағат)

- Қазақ тілі мен әдебиетін оқыту әдістемесінің заманауи аспектілері

- Оқу бағдарламалары мен стандарттарын талдау

- Қазақ тілі мен әдебиетінің кіріктірілген оқыту әдістері
- II. Жаңартылған білім мазмұны және тиімді оқыту технологиялары (20 сағат)
 - Жаңартылған бағдарламаның ерекшеліктері
 - Оқыту стратегиялары: сараланған оқыту, критериялды бағалау
 - Оқытудың интерактивті және инновациялық әдістері
- III. Цифрлық технологиялар және интерактивті оқыту әдістері (20 сағат)
 - Цифрлық білім беру ресурстарын пайдалану
 - АКТ-ны сабақта тиімді қолдану
 - Онлайн оқыту құралдары мен платформалар
- IV. Оқушылардың зерттеу дағдыларын дамыту және шығармашылық жұмыстар (20 сағат)
 - Ғылыми-зерттеу әдістері мен жоба жұмыстары
 - Сыни ойлау дағдыларын дамыту әдістері
 - Көркем шығармаларды талдау және интерпретациялау
- 3. Оқыту әдістері
 - Теориялық түсіндіру – **дәрістер, презентациялар**
 - Практикалық тапсырмалар – **топтық және жеке жұмыстар**
 - Ойын технологиялары – **тренингтер, рөлдік ойындар**
 - Жобалық жұмыс – **зерттеу жобаларын жасау және қорғау**
 - Дискуссия және дебат – **пікір алмасу алаңдары**
 - Рефлексия – **кері байланыс және өзіндік бағалау**
- 4. Оқытудың құралдары
 - Білім беру платформалары: **Zoom, Microsoft Teams, Google Classroom**
 - Интерактивті құралдар: **Kahoot, Mentimeter, Padlet**
 - Мәтіндік және мультимедиялық ресурстар
 - Кейс-стади және практикалық тапсырмалар
- 5. Бағалау жүйесі

Оқу процесінің нәтижелілігін бағалау бірнеше критерий бойынша жүзеге асады:

 - **Қатысу белсенділігі** (теориялық және практикалық сабақтар) – 30%
 - **Практикалық тапсырмалардың орындалуы** – 30%
 - **Жоба жұмыстары мен шығармашылық жұмыстар** – 30%
 - **Қорытынды рефлексия және өзіндік даму жоспары** – 10%
- 6. Күтілетін нәтижелер
 - Мұғалімдер қазақ тілі мен әдебиетін оқытудың жаңа әдістемелерін меңгереді
 - Цифрлық технологияларды тиімді қолдану дағдылары дамиды
 - Оқушылардың зерттеу және шығармашылық қабілеттерін дамыту әдістерін игереді
 - Сабақтарды инновациялық әдістермен ұйымдастырады
 - Кәсіби құзыреттіліктерін үздіксіз жетілдіруге дағдыланады

7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

№	Тақырып	Сағат саны	Оқу түрі	Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету
1	Қазақ тілі мен әдебиеті пәнін оқытудың ғылыми-әдістемелік негіздері	20 сағат	Дәріс сабақтары, талқылаулар, топтық тапсырмалар	Заманауи білім беру стандарттары, цифрлық технологиялар бойынша оқу құралдары. Жаңа тәсілдерді интеграциялау бойынша оқытушыларға арналған әдістемелік ұсыныстар.
2	Жаңартылған білім мазмұны және тиімді оқыту технологиялары	20 сағат	Дәрістер, тренингтер, психологпен жұмыс, пікірталастар, стрессті және мотивацияны басқару бойынша топтық тапсырмалар	Психологиялық құралдар, стресске төзімділік және алдын алу бойынша әдістемелік ұсыныстар.
3	Цифрлық технологиялар және интерактивті оқыту әдістері	20 сағат	Дәрістер, семинарлар, онлайн-сабақтар, білім беру платформаларын пайдалану, қашықтықтан оқыту	Онлайн платформалар мен құралдар, цифрлық технологияларды қолдануға арналған оқулықтар. Аралас және қашықтықтан оқытуды ұйымдастыру бойынша әдістемелік ұсыныстар.
4	Оқушылардың зерттеу дағдыларын дамыту және шығармашылық жұмыстар	20 сағат	Жобалық жұмыс, зерттеу қызметі, пікірталастар, практикалық сабақтар	Зерттеу әдістерін қолдану бойынша жобалық тапсырмалар, әдістемелік әзірлемелер. Жобалар мен пәнаралық байланыстардың мысалдары.
5	Қорытынды бағалау	Жоба жұмысын қорғау		Қатысушылардың жобаларын қорғау және бағалау критерийлері. Бағалау парақтары мен қадамдық нұсқаулар. Рефлексиялық жұмыстар.

8. Оқу нәтижелерін бағалау

Бұл курс барысында қатысушылардың білімін, дағдыларын және кәсіби құзыреттіліктерін бағалау үшін кешенді бағалау жүйесі қолданылады. Бағалау жүйесі **процессуалды (ағымдағы)** және **қорытынды (жиынтық)** бағалауды қамтиды.

1. Бағалау қағидаттары

- **Объективтілік** – қатысушылардың білімін әділ бағалау
- **Кешенділік** – теориялық білім мен практикалық дағдыларды қатар бағалау
- **Айқындық** – бағалау критерийлерінің нақты болуы
- **Кері байланыс беру** – қатысушының дамуын қолдау

2. Бағалау түрлері

I. Ағымдағы бағалау (формативті бағалау) – 50%

Ағымдағы бағалау курстың әр кезеңінде жүргізіледі. Мұғалімдердің белсенділігі, сабаққа қатысуы, тапсырмаларды орындау сапасы ескеріледі.

- **Теориялық тапсырмаларды орындау** – 20%
- **Практикалық жұмыстар мен топтық талқылауларға қатысу** – 20%
- **Рефлексия және өзіндік даму жоспары** – 10%

II. Қорытынды бағалау (жиынтық бағалау) – 50%

Курс соңында қатысушылардың алған білімдері мен дағдыларын кешенді түрде бағалау жүргізіледі.

- **Қорытынды жоба немесе презентация** – 30% (Қатысушы белгілі бір тақырып бойынша зерттеу жасап, сабақ жоспары немесе әдістемелік құрал дайындайды)
- **Қорытынды тест немесе тапсырма** – 20% (Курс мазмұны бойынша негізгі сұрақтарға жауап беру)

9. Курстан кейінгі қолдау

Курсты аяқтағаннан кейін қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімдеріне білімін әрі қарай жетілдіру, тәжірибеде қолдану және кәсіби дамуын жалғастыру мақсатында жан-жақты қолдау көрсетіледі.

Курсқа қатысушылар арнайы Telegram, WhatsApp немесе Facebook топтарына қосылып, өзара тәжірибе алмасуға мүмкіндік алады.

Курсты аяқтағаннан кейін қатысушылар оқу материалдарына, интерактивті тапсырмаларға, сабақты жоспарлау бойынша үлгілерге қол жеткізе алады.

Google Classroom, Kahoot, Padlet, Quizizz, Mentimeter секілді платформаларды қолдану бойынша кеңестер мен әдістемелік нұсқаулар беріледі.

Курс барысында жасалған үлгілі сабақ жоспарлары қатысушыларға қолжетімді болады.

Курсқа қатысушыларға болашақта ұйымдастырылатын басқа да әдістемелік курстар, біліктілікті арттыру бағдарламалары туралы ақпарат беріледі.

Курс аяқталған соң мұғалімдерге **сертификат** беріледі, ал ең белсенді қатысушыларға **алғыс хаттар мен марапаттар** тағайындалады.

Мұғалімдер оқушылармен бірлесіп ғылыми-зерттеу жобаларын дайындау және шығармашылық конкурстарға қатысу бойынша бағыт-бағдар алады.

Курстан кейінгі қолдау мұғалімдердің алған білімдерін тиімді пайдалануға, кәсіби тұрғыдан дамуға және оқыту сапасын арттыруға мүмкіндік береді. Бұл жүйе мұғалімдерге үздіксіз қолдау көрсетіп, жаңа білім беру әдістерін тәжірибеде қолдануға көмектеседі.

10. Әдебиеттер тізімі

1. *Нормативтік-құқықтық құжаттар:*
 - 1.1. ҚР «Білім туралы» Заңы. – Астана, 2007 (2021 ж. өзгерістерімен).
 - 1.2. Қазақстан Республикасында орта білім мазмұнын жаңарту тұжырымдамасы. – Астана, 2016.
 - 1.3. ҚР Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты. – Астана, 2022.
 - 1.4. Орта білім беру ұйымдарына арналған қазақ тілі мен әдебиеті пәні бағдарламасы (Жаңартылған білім мазмұны). – Астана, 2023.
2. *Қазақ тілі мен әдебиеті оқыту әдістемесі бойынша:*
 - 2.1. Әбдікәрімова Т., Қасабек А., Қосымова Г. Қазақ тілі мен әдебиеті оқыту әдістемесі. – Алматы: Мектеп, 2019.
 - 2.2. Әбілқасымов Б. Қазақ әдеби тілінің тарихы. – Алматы: Санат, 2020.
 - 2.3. Әуезов М. Әдебиет теориясы. – Алматы: Ана тілі, 2018.
 - 2.4. Жұбанов Қ. Қазақ тілі жөніндегі зерттеулер. – Алматы: Ғылым, 2021.
 - 2.5. Құлмағанбетова Б. Қазақ тілін оқыту әдістемесі. – Алматы: Білім, 2020.
 - 2.6. Исаев С. Қазақ әдеби тілінің қалыптасу тарихы. – Алматы: Рауан, 2017.
3. *Жаңартылған білім мазмұны және оқыту технологиялары:*
 - 3.1. Жанпейісова М. Модульдік оқыту технологиясы. – Алматы: Білім, 2017.
 - 3.2. Қадашева Қ. Қазақ тілін оқытудағы жаңа технологиялар. – Алматы: Білім, 2019.
 - 3.3. Жүнісбек Ә. Қазақ тілі фонетикасын оқыту әдістемесі. – Алматы: Дәуір, 2018.
 - 3.4. Выготский Л. С. Оқытудың психологиялық негіздері. – Мәскеу: Педагогика, 2016.
 - 3.5. Педагогикалық технологиялар: Оқулық / Әбдіманапов С., Алдамұратова Ш. – Алматы, 2021.
4. *Цифрлық технологиялар және интерактивті оқыту әдістері:*
 - 4.1. Смайылова М. Интерактивті оқыту әдістері. – Астана, 2022.
 - 4.2. Бектұрғанова Ж. Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар және қазақ тілі мен әдебиеті сабағы. – Алматы, 2021.
 - 4.3. Prensky M. Digital Game-Based Learning. – New York: McGraw-Hill, 2019.
 - 4.4. Тұрсынбаева Г. Цифрлық ресурстарды қазақ тілі сабақтарында қолдану. – Алматы, 2020.
5. *Оқушылардың зерттеу дағдыларын дамыту және шығармашылық жұмыстар:*
 - 5.1. Блум Б. Танымдық дағдыларды дамыту. – Алматы, 2017.

- 5.2. Сыни ойлау және шығармашылық қабілеттерді дамыту әдістері / Әдістемелік құрал. – Астана, 2021.
- 5.3. Рахметова С. Оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамыту. – Алматы, 2020.
- 5.4. Қоңыратбаев Ә. Әдебиет теориясы. – Алматы: Білім, 2019.
6. *Мұғалімдердің кәсіби дамуы:*
- 6.1. Fullan M. The New Meaning of Educational Change. – New York: Teachers College Press, 2020.
- 6.2. Шәкәрім Құдайбердіұлы. Ұшанық. – Алматы: Мектеп, 2018.
- 6.3. Назарбаев Н. Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру. – Астана, 2017.
- 6.4. Мұғалімнің кәсіби дамуы: заманауи трендтер / Оқу құралы. – Алматы, 2022.
7. *Қосымша әдебиеттер:*
- 7.1. Қазақ тілі мен әдебиеті бойынша оқулықтар мен хрестоматиялар (5–11 сыныптар).
- 7.2. Оқу-әдістемелік кешендер, электрондық ресурстар (BilimLand, EduPage, т.б.).
- 7.3. ҚРБҒМ бекіткен әдістемелік нұсқаулықтар мен бағдарламалар.